

Intervjuguider

☰ Intervjuguide med unga

Tema förekomst och definition

Vad betyder sexuella trakasserier?

- Vad är sexuella trakasserier? Vilket uttryck tar sig sexuella trakasserier?
- Kan ni beskriva vad det innebär att bli utsatt för sexuella trakasserier?
- Vilka är det som utsätts/utsätter? Grupper? Varför tror ni att en utsätter andra för sexuella trakasserier?
- Finns det mer eller mindre allvarliga trakasserier? Vad kan konsekvenserna/påföljden bli för utövaren?

På vilka platser tror ni sexuella trakasserier sker?

- Finns det områden som man helst inte går till? Rädsla för att vara i vissa områden?
- Finns det andra områden där det sker som är kopplade till skolan/utbildningen men som ändå inte är det? Typ digitala arenor? Skolans lokaler, internet, fritidsverksamhet?
- Vad är det för typer av sexuella trakasserier som utspelar sig i skolan och efter skolan?

Hur vanligt upplever ni att det är att unga utsätts för sexuella trakasserier i skol- eller utbildningsmiljö?

- Hur förekommande/utspritt är sexuella trakasserier?
- Hur ofta hör ni om sexuella trakasserier?
- Hur pratar unga om det? Var går snacket? Sociala media, i skolan,

Tema arbetsmiljö och hälsa

Hur påverkas ni av att det förekommer sexuella trakasserier?

- Hur påverkas arbetsmiljön av sexuella trakasserier? Hur märks det i så fall?
- Finns det en oro för att bli utsatt? Hur påverkas gruppen/kulturen/individerna av den oron?
- Påverkar det även andra runt omkring den som blir utsatt? I så fall hur?

Hur påverkas din hälsa/ditt mående av att andra blir utsatta för sexuella trakasserier?

- Hur tror du att det påverkar hälsan hos unga att andra blir utsatta? Hur påverkas den?
- Tror ni att det är skillnad hur det påverkar personer olika? Olika utifrån tjejer, killar, hbtq, funktionsnedsatta? På vilket vis i så fall?

Tema stöd för unga

Vet ni om skolans personal agerar för att förebygga sexuella trakasserier?

- Vad görs för att förebygga att sexuella trakasserier händer?
- Vad har de berättat för er? Vad ser ni görs? Får ni återkoppling på vad som görs?
- Är det något som kommit upp i klassrummet/utbildningen?

Det finns olika former av stöd om eller när en person utsatts för exempelvis sexuella trakasserier. Det kan vara att gå till kuratorn, söka hjälp via ett webbaserat verktyg, prata med en anhörig eller liknande.

Vilket stöd känner ni till finns för de som drabbas av sexuella trakasserier,?”
(Gäller det både på skolan och utanför skolan kan det vara bra att be dem specificera.)

- Vem berättar man för om man blivit utsatt? Vem får förtroendet att höra? Online eller elev/studenthälsan?
- Vet ni om stödet är tillgängligt för alla utsatta oavsett kön?
- Känner ni till om personal fått reda på om någon utsatts för sexuella trakasserier? Hur reagerar personal/vuxna på att det förekommer sexuella trakasserier?
- Vet ni hur skolans/utbildningens personal hanterar sexuella trakasserier? Vet ni om det finns några styrdokument, handlingsplaner eller liknande om det?
- Vilka stödstrukturer finns för dem som blivit utsatta? Hur fick ni kunskap om det?
- Har ni fått information om stödformer via utbildningen?
- Vad tror ni skulle minska förekomsten av sexuella trakasserier? (Som skolan kan göra)
- Vad tror ni att den som utsatts skulle vilja ha för stöd?

Känner ni till #metoo?

- Vad känner ni till om ”metoo”?
- Hur känner ni till det?
- Har #metoo påverkat er på något sätt? Om ni vill, dela med er om hur?
- Har #metoo påverkat er utbildning på något sätt?

Vad skulle ni vilja dela med er av som skulle göra situationen bättre för ungas arbetsmiljö i skola och utbildning?

Vilka råd skulle ni vilja ge till regeringen? Vad är viktigt för dem att tänka på när det gäller unga och en arbetsmiljö fri från diskriminering och sexuella trakasserier?

≡ Intervjuguide stödstrukturer

Tema: Förekomsten av sexuella trakasserier.

Hur vanligt upplever ni att det är att unga utsätts för sexuella trakasserier i er skol- eller utbildningsmiljö?

- Hur ofta söker unga utsatta upp er?
- Finns det platser eller tillfällen, i skolan eller utanför, där ni vet om det förekommer? Finns det platser som ni vet unga undviker?
- Vet ni vilken tid på dagen när det händer? I skolan, utanför skolan, på raster, på webben?
- Har trakasserierna ökat eller minskat de senaste åren?
- Märkte ni någon skillnad före, ”under” och efter #metoo?
- Finns det något hinder i organisationen för att prata om sexuella trakasserier? Kan ni ge några exempel på hinder?

Vilka former av sexuella trakasserier är vanligast?

- Vad är vanligast på er skola/er utbildning? Vad får er att tro det? Känner ni till om det många unga som anmäler utsatthet? Vilken form av utsatthet är det i så fall?
- Vem utsätter vem för vad? Elever – elever, lärare – elever, elever – lärare?
- Möter unga sexuella trakasserier på andra ställen än i skolan? Vilka? Vad berättar de?

Vilka upplever ni drabbas av sexuella trakasserier?

- Söker såväl tjejer som killar? Öppna hbtq-personer?
- Är det någon viss grupp som i större utsträckning kommer till er och berättar?
- Hur skiljer sig utsatthet mellan tjejer och killar, hbtq-personer? Vad berättar de?

Tema: Förebyggande arbete

Hur arbetar ni för att förhindra sexuella trakasserier?

- Hur arbetar ni för att trygga elevs/studenters arbetsmiljö?
- Använder ni specifika metoder för förebyggande arbete? Kan ni beskriva dem och hur det fungerar?
- Brukar ni vara ute i verksamheten och prata om trakasserier och vilket stöd som finns?
- Vad har kommit till efter 2017 och #metoo? Vad fanns innan?
- På vilket sätt har #metoo kommit att påverka arbetet med sexuella trakasserier?
- Är det nog eller behövs mer och fler insatser för förebyggande arbete?
- Vem rapporterar ni vidare till? Vem är huvudmannen som ska följa upp arbetet?

Tema: Stödstrukturer

Vilket stöd erbjuder ni unga som utsatts för sexuella trakasserier?

- Vilket befintligt stöd finns i dag?
- Riktas sig stödet till särskilda grupper; unga tjejer, killar eller hbtq-personer?
- Vilket material använder ni er av?
- I vilka former finns ert stöd? Online?
- Använder ni er av andra stödstrukturer i det omgivande samhället i ert arbete med unga som utsatts för sexuella trakasserier? Exempelvis vad?
- Vilka stödstrukturer använder sig unga av?
- Hur säkerställer ni att unga vet att stödet finns? Utvärderar ni de stödstrukturer som ni har?

Vilka råd skulle ni vilja ge till huvudmannen för det fortsatta arbetet?

Vilka råd skulle ni vilja ge till regeringen nu när vi ska göra förslag för framtida politik på detta? Vad ska inte missas eller glömmas?

☰ Samtyckesblankett

Vårdnadshavares samtycke om barns deltagande i fokusgruppsintervjuer eller individuella intervjuer
Till vårdnadshavare med barn under 15 år.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) är en statlig och nationell myndighet som tar fram och sprider kunskap om ungas levnadsvillkor och makt och inflytande över samhällsutvecklingen.

Varje år följer myndigheten upp ungas möjligheter i samhället genom en rapportserie som kallas Fokus och som funnits sedan 2005. Fokusrapporterna är en fördjupad rapport med olika teman som varierar från år till år. I år kommer Fokus att handla om ungas upplevelser av sexuella trakasserier i utbildningsmiljö, vilka stödssystem de känner till och om de känner till om och i så fall hur deras skola arbetar förebyggande på området.

Valet av temaområde kommer från att många unga skrev under upprop under hösten och vintern 2017 där de påtalade att sexuella trakasserier förekom på deras skola och i deras skolvardag. De krävde genom uppropen förändringar på området bland annat genom att skolor skulle börja ta ansvar och arbeta preventivt för att förhindra sexuella trakasserier.

Nu vill MUCF undersöka ungas skolvardag genom att fråga dem vad de känner till om

- förekomsten av sexuella trakasserier
- preventivt arbete för att förebygga uppkomsten av sexuella trakasserier.

Fokusgruppsintervjuer

Barn mellan 13–15 år kommer att intervjuas i fokusgrupper med max 7 deltagare. Intervjuerna kommer att handla om förekomsten av sexuella trakasserier i utbildningsmiljö, samt om elevernas upplevelser av vilka möjligheter de har till stöd kopplat till den utbildningsmiljö som de befinner sig

i. Intervjuerna beräknas ta cirka två timmar. För att intervjuerna ska bli så trygga som möjligt för de barn som deltar kommer vi att genomföra dem könsuppdelade. Vi kommer även att vara flera vuxna i rummet.

För de barn som deltar kommer det finnas möjlighet att få en biobiljett som ersättning för deltagande.

Individuella intervjuer

Barn mellan 13–15 år, med egen erfarenhet av att vara utsatt för sexuella trakasserier, kommer att intervjuas individuellt om sina erfarenheter. Intervjuerna beräknas ta cirka två timmar. För att intervjuerna ska bli så trygga som möjligt för de barn som deltar kommer det att vara flera vuxna i rummet. För de barn som deltar kommer det finnas möjlighet att få en biobiljett som ersättning för deltagande.

Etik

I *Lagen om etikprövning* står i 18 § att barn som fyllt 15 år och inser vad forskningen innebär för hans eller hennes del, skall informeras och samtycka till att bli intervjuad. I de fall då barnet är under 15 år ska vårdnadshavarna informeras om och samtycka till intervju (då föräldrabalken ger båda vårdnadshavarna rätt att fatta beslut räcker det i normalfallet inte med att bara en vårdnadshavare samtycker). Men barnet ska (enligt barnkonventionen) så långt som möjligt informeras om intervjun. Trots vårdnadshavarnas samtycke får intervjuerna inte utföras om barnet inser vad den innebär för hans eller hennes del och motsätter sig att den utförs.

Intervjuerna görs utifrån ett forskningsetiskt förhållningssätt. Det innebär att intervjutillfället inleds med att informera om vad som kommer hända och vad intervjun kommer att handla om. Då har barnet möjlighet att avbryta sin medverkan om hen inte längre vill delta. Intervjuerna spelas in och inspelningarna kommer enbart behandlas av de inblandade utredarna som arbetar med rapporten på MUCF. Intervjuerna förvaras på en säker plats.

Alla intervjuade kommer att vara anonyma och inga namn eller annat som kan identifiera personerna kommer att anges i rapporten, inte heller namn på stad eller skola.

Samtycke

- Ja, jag samtycker till att mitt barn intervjuas i fokusgrupp
- Ja, jag samtycker till att mitt barn intervjuas individuellt

Vårdnadshavarens underskrift och ev. namnförtydligande

Datum

Vid gemensam vårdnad krävs även den andre vårdnadshavarens underskrift:

Vårdnadshavarens underskrift och ev. namnförtydligande

Datum